Kommunstyrelsen

§244 Dnr KS 2019-821

Svar på motion från Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) gällande Feministiskt självförsvar

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska avslås med hänvisning till motionssvar, den 31 oktober 2023.

Sammanfattning av ärendet

Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) har lämnat in en motion som yrkar på att feministiskt självförsvar blir en del av undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan samt att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer blir en del av undervisningen för killar i högstadiet och gymnasiet. Motionen lämnades in till kommunfullmäktige i juni 2019. Kommunstyrelsen har remitterat motionen för yttrande till barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden. De behandlade motionen på sina sammanträden i juli respektive december 2020. Barn- och skolnämnden beslutade att föreslå att avslå motionen. Utbildningsnämnden beslutade att föreslå att motionen ska anses vara besvarad. Kommunstyrelsekontoret föreslår att avslå motionen.

Beslutsunderlag

§135 KSAU Svar på motion från Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) gällande Feministiskt självförsvar

Beslutande sammanträde

Reservationer

Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Yrkanden

Anna Söderblom (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag mot Anna Söderbloms (V) yrkande, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

Barn- och utbildningskontoret

Barn- och skolnämnden

Utbildningsnämnden

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§135 Dnr KS 2019-821

Svar på motion från Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) gällande Feministiskt självförsvar

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska avslås med hänvisning till motionssvar, den 31 oktober 2023.

Sammanfattning av ärendet

Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) har lämnat in en motion som yrkar på att feministiskt självförsvar blir en del av undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan samt att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer blir en del av undervisningen för killar i högstadiet och gymnasiet. Motionen lämnades in till kommunfullmäktige i juni 2019. Kommunstyrelsen har remitterat motionen för yttrande till barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden. De behandlade motionen på sina sammanträden i juli respektive december 2020. Barn- och skolnämnden beslutade att föreslå att avslå motionen. Utbildningsnämnden beslutade att föreslå att motionen ska anses vara besvarad. Kommunstyrelsekontoret föreslår att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Svar motion gällande feministiskt självförsvar - utkast 1
BoU 16a Yttrande över motion från V Feministiskt självförsvar (1)
Yttrande över motion från Vänsterpartiet gällande Feministiskt självförsvar
Protokollsutdrag (2/4)
Motion från vänsterpartiet gällande feministiskt självförsvar

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

Barn- och utbildningskontoret

Barn- och skolnämnden

Utbildningsnämnden

Paragrafen är justerad

NORRTÄLJE KOMMUN

MOTIONSSVAR

Datum: 2023-10-31
Diarienummer: KS 2019-821

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Åsa Källander
Titel: Nämndsekreterare
E-post: asa.kallander@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsekontoret arbetsutskott

Svar på motion från Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) gällande Feministiskt självförsvar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska avslås med hänvisning till motionssvar, den 31 oktober 2023.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) har lämnat in en motion som yrkar på att feministiskt självförsvar blir en del av undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan samt att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer blir en del av undervisningen för killar i högstadiet och gymnasiet. Motionen lämnades in till kommunfullmäktige i juni 2019. Kommunstyrelsen har remitterat motionen för yttrande till barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden. De behandlade motionen på sina sammanträden i juli respektive december 2020. Barn- och skolnämnden beslutade att föreslå att avslå motionen. Utbildningsnämnden beslutade att föreslå att motionen ska anses vara besvarad. Kommunstyrelsekontoret föreslår att avslå motionen.

Ärendet

Beskrivning

Britt-Mari Bardon (V), Ola Nordstrand (V), Johannes Folkesson (V) och Jessica Hilwëyn (V) lämnade in en motion gällande feministiskt självförsvar på kommunfullmäktiges sammanträde den 3 juni, §167. Kommunfullmäktige remitterade motionen till kommunstyrelsen för besvarande. Kommunstyrelsen har därefter remitterat den för yttrande till barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden. Barn- och skolnämnden behandlade motionen på sitt sammanträde den 7 december 2020, § 133. Utbildningsnämnden behandlade motionen på sitt sammanträde den 9 december 2020, § 116. Motionen har även överlämnats till en tidigare jämställdhetsstrateg samt en strateg mot våld i nära relation för yttranden.

Motionärerna föreslår i sin motion att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun. Samt att workshops och

utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer med inriktning på våld mot kvinnor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar i högstadiet och gymnasieskolan i Norrtälje kommun.

Vänsterpartiet grundar sin motion i att de anser att dagens samhälle inte är jämställt. Då våra liv präglas av normer, värderingar och regler som definierar hur vi ska känna, tänka och uppträda utifrån vårt biologiska kön. Kvinnor och tjejer (samt de som identifierar sig som tjejer eller icke-binära) utsätts systematiskt för olika former av orättvisor och trakasserier. Det kan innebära allt från att en får mindre uppmärksamhet i klassrummet eller lägre lön än sina manliga kollegor till härskartekniker, näthat och sexualiserat våld.
Genom att jobba med maskulinitetsnormer och samtal kring jämställdhet med pojkar så går det enligt Vänsterpartiet att förhindra ovan beskrivna orättvisor och trakasserier.
Vänsterpartiet definierar feministiskt självförsvar enligt nedan:

”Feministiskt självförsvar går ut på att lära sig att sätta värde på sig själv. Framför allt jobbar man med övningar i syfte att öka självförtroendet, ett steg mot att slippa vara rädd. Tjejers ofta invanda sätt att vara till lags, väja undan och göra sig mindre än de är, tränas bort genom diskussioner och övningar. Att lära sig att sträcka på sig och uttrycka självrespekt genom sin röst och sitt kroppsspråk kan räcka för att undvika att utsättas för kränkningar.”

Barn- och utbildningskontoret
Barn- och utbildningskontoret framhåller i sitt yttrande att de anser att våld, hot och trakasserier mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som är av största vikt att motverka redan i tidig skolålder. Däremot framför barn- och utbildningskontoret att deras bedömning är att den lagstadgade undervisningen inom jämställdhetsfrågor, skolans uppdrag inom samma område samt pågående och kommande arbete inom området ger goda förutsättningar samt bör ses som tillräcklig för elever att inom Norrtälje kommuns skolverksamheter ska få kunskap, självförtroende och verktyg inom det av Vänsterpartiet efterfrågade områden.

Skollagen och Läroplanerna är, enligt barn- och utbildningskontoret tydliga med att skolan, inom ramen av sitt demokratiska uppdrag, ska arbeta för ett skolklimat där alla barn och elever känner sig trygga och respekterade. Barn- och utbildningskontoret framför att aktivt motverka kränkande behandling och sexuella trakasserier torde ses som självklart för alla som jobbar inom skolan samt att arbete för att säkra elevers självkänsla och motverka destruktiva normer är en naturlig del i skolans uppdrag.

Vidare framhålls att detta arbete också är något som ingår i det jämställdhetsperspektiv som finns i kursplaner och ämnesplaner i Norrtälje kommun. Arbetet med att främja självförtroendet och stärka jämställdheten ska genomsyra undervisningen för alla elever och den ska även vara likvärdig. Barn- och utbildningskontoret framför att de därför inte ser att erbjuda flickor, som en utvald grupputbildning i självförsvar, faller inom skolans uppdrag utan hänvisar där till fristående aktörer alternativt kultur- och fritidsförvaltningen.

Barn- och utbildningskontoret menar att en uppdelning av kön riskerar att missgynna elever, om någon av eleverna anser könsuppdelningen i sig som negativ. Vidare framförs att risken företer sig stor att någon av eleverna upplever en förlust eller ett obehag av att placeras i en viss grupp om verksamheten skulle skilja sig åt mellan grupperna.

Barn- och utbildningskontoret framför även att man anser att förslaget att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun inte är förenligt med nuvarande utlagd undervisningstid och beslutade timplaner. Kontoret menar att skolans möjlighet att, inom ramen för sitt uppdrag, även ansvara för andra samhällsvikta frågor är begränsade och tillägger att skolan är styrd av nationella mål som igenom det centrala innehållet beskriver i detalj vilket stoff som ska behandlas.

Vidare framför barn- och utbildningskontoret att om förslaget om återkommande och schemalagd undervisning ska genomföras behöver skoldagen förlängas då den undervisningen måste ligga utanför den garanterade undervisningstiden. Då självförsvar inte ingår i kursplanerna finns heller inte

med automatik lärare som behärskar den undervisning som eftersträvas, menar kontoret. De framhåller även att de med all säkerhet även kommer att ha stora svårigheter att rekrytera personal till undervisningen. Vidare framhålls att i de dokument som styr skolans inre arbete, skollagen och läroplanen, finns det inga direktiv om att självförsvar ska läras ut av skolan eller någon timplan som reglerar denna undervisning. Det skulle innebära att tid togs från andra ämnen eller att feministiskt självförsvar prioriterades inom ett ämne på bekostnad av annat stoff ur kursplanen. Att det heller inte uttryckligen står i Lgr 11:s kursplan att självförsvar ska läras ut av skolan skulle göra att Västerpartiets förslag bryter mot både läroplanens innehåll och timplanens reglering, barn- och utbildningskontoret.

Barn- och utbildningskontoret framför vidare att skolan ska verka för jämställdhet och därmed förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. Barn- och utbildningskontoret menar att, i enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Det gäller alla barn och elever utan särskiljande av individen på grund av kön eller könstillhörighet, menar barn- och utbildningskontoret.

Avslutningsvis framför barn- och utbildningskontoret att om verksamheterna lever upp till detta, och hur de gör det, följs upp genom det systematiska kvalitetsarbetet som alla förskolor och skolor genomför kontinuerligt. Det är en lagstyrd process där de arbetar mycket aktivt med för att säkerställa att de följer de nationella styrdokumenten menar barn- och utbildningskontoret.

Kommunstyrelsekontoret - Trygg i Norrtälje kommun

Hittills har samhällets arbete tenderat att hantera våldets konsekvenser genom att erbjuda våldsutsatta och våldsutövare stöd, skydd och behandling. Denna typ av insatser har fokus på att förebygga att våldet upprepas genom individuella insatser och brukar benämnas indikerad våldsprevention.

Norrtälje är en kommun i framkant när det kommer till att prioritera arbetet med det förebyggande arbetet. Ett exempel på detta är det pågående arbetet med MVP (mentorer i våldsprevention). En stor del av arbetet för att motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck handlar om att arbeta med normer och attityder. Detta då olika former av mellanmänskligt våld har gemensamma bakomliggande riskfaktorer. Det kan till exempelvis handla om att växa upp i ett hem där det förekommer våld, rigida könsroller, missbruk, vissa sociala och kulturella normer eller ojämlikhet i inkomst. Vi vet att det inte börjar med en våldtäkt eller en grov misshandel.

Gränserna har långsamt förskjutits. Ett förbyggande arbete med unga motverkar förskjutningen.

Att identifiera de bakomliggande faktorerna som gör att gränserna suddas ut och skjuts på.

Det kan till exempel handla om att arbeta motverkande mot sexistiska skämt, maktlekar, nedvärderande ord och normalisering av sexism. Forskning visar att olika former av mellanmänskligt våld har gemensamma bakomliggande riskfaktorer. Dessa kan exempelvis vara att växa upp i ett hem där det förekommer våld, rigida könsroller med mera. Genom att arbeta bort dessa bakomliggande riskfaktorer kan våldet förebyggas.

Det förebyggande arbetet kopplat till våld i ungas relationer och unga mäns våld mot kvinnor leds, samordnas och utvecklas av Trygg i Norrtälje kommun via en samordnare. Detta sker på flera olika sätt.

Tjänsten tillsattes på nytt i september 2023 men i form av en samordnande tjänst. Samordnaren arbetar under hösten med att fånga upp kommunens och verksamheters behov av ytterligare stöd och utveckling. Det görs idag mycket för att motverka våld mot flickor och kvinnor.

Kommunen har ett Kvinnofridsnätverk, detta i syfte att kunskapsöka och samverka yrkesverksamma mellan. Det går därmed snabbt att fånga upp behov och trender. Med efterföljande åtgärder och aktiviteter.

En Lägesbild med hjälp av EST (effektiv samordning för trygghet) hålls varje vecka där samordnare för våld i nära och hedersrelaterat våld och förtryck, polis, brottsförebyggande samordnare, representanter från skola och socialtjänst samt andra viktiga aktörer närvarar för att fånga upp

oroväckande tendenser och platser. Med efterföljande åtgärder och aktiviteter.

Trygg i Norrtälje kommuns fältsamordnare arbetar aktivt med att bemöta och fånga upp beteenden hos ungdomar vilka är problematiska. Det kan handla om att fånga upp sexistiska skämt eller trender vilka kan öka otryggheten bland ungdomar. Dom arbetar med att trygga upp och följa ungdomar hem vilka känner sig otrygga. Samt att tipsa yrkesverksamma om stödmaterial i normbrytande arbete. Fältgruppen arbetar nära polis, socialtjänst och skola med att uppmärksamma ungdomars behov av tidiga insatser av trygghetsarbete.

I november hålls en föreläsning för att öka yrkesverksammas kompetens kring våld i ungas relationer, med fokus på hur Norrtälje skall arbeta vidare på hemmaplan med att upptäcka våldet.
Under 2024 kommer ett nytt nätverk mot våld i ungas relationer och barn som upplever våld i hemmet att startas upp. Nätverkets syfte är att stärka yrkesverksamma inom området samt uppmärksamma tendenser och behov av ytterligare kompetens.
Samordnare för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck kommer även delta på ”Brandstationsdagarna” och hålla pass för årskurs 8 om samtycke och ”Schyssta relationer”.
Detta är några exempel på hur Norrtälje kommun aktivt bedriver arbete med normer och attityder i ett våldspreventivt syfte.

Lagkrav

Huvudmannen för en förskola, skola eller annan verksamhet som regleras i skollagen (Skollag 2010:800) är skyldig att se till att det finns ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Kränkande behandling regleras i skollagen och diskriminering i diskrimineringslagen (Diskrimineringslag 2008:567). Vidare anger artikel 2 i FNs konvention om barnets rättigheter (2018:1197) att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. Skolan ska också stötta barnets utveckling och lära barnet om mänskliga rättigheter i enlighet med artikel 29.

Skolförordningen 3 kap. reglerar skolans undervisningstid samt timplaner för respektive ämne.

Koppling till gällande styrdokument

I Handlingsplan från Allians för Norrtälje kommun vill Allians för Norrtälje kommun “Införa en riktig nolltolerans mot våld och mobbing i skolan, som följs upp och grundas i evidensbaserade metoder”.

Läroplan för grundskolan (LGR 11).

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Barn- och utbildningskontoret framför att jämställdhetsarbete inom kommuns systematiska kvalitetsarbete ryms inom befintlig ram. Vidare framför kontoret att de ekonomiska konsekvenserna av förslaget inte bedöms vara realistiska i förhållande till utfallet. Genom de besparingar som genomförts de senaste åren ligger verksamheten redan nu på minsta möjliga utlägg av lektionerna. Det finns inga marginaler att ta av. Barn- och utbildningskontoret framför att de erfar att verksamheten med all säkerhet även har stora svårigheter att rekrytera personal till undervisningen. Om förslaget godkänns, och skoldagen förlängs, kommer barn- och utbildningskontoret att behöva se över skolskjutstiderna så att eleverna kan ta sig hem. Skolskjutskostnaderna kommer med all sannolikhet att öka totalt sett, menar barn- och utbildningskontoret.

Förvaltningarnas analys och slutsatser

Barn- och utbildningskontoret har framfört att deras bedömning är att den lagstadgade undervisningen inom jämställdhetsfrågor, skolans uppdrag inom samma område samt pågående och kommande arbete inom området i Norrtälje kommun ger goda förutsättningar samt bör ses som tillräcklig för elever att inom Norrtälje kommuns skolverksamheter ska få kunskap, självförtroende och verktyg inom det av Vänsterpartiet efterfrågade områden. Barn- och utbildningskontoret framför även en oro att uppdelning baserat på kön kan upplevas som obehagligt eller missgynnande i sig av vissa elever samt att denna uppdelning förenlig med skolans uppdrag om att främja interaktion mellan elever oavsett kön

samt att skolans arbete med att främja barns förståelse om jämställdhet och kritiska tänkande kring normer ska gälla alla elever, oavsett kön. Barn- och utbildningskontoret framför även en oro att undervisning i självförsvar, eftersom den inte ingår i nu gällande kursplaner, inte är förenligt med utlagd undervisningstid och timplaner. Därför kommer föreslagen undervisning att behöva innebära en förlängning av skoldagen. Vidare framförs det kommer att bli svårt att rekrytera personal med kunnighet i området.

Samordnare för arbetet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck framför att det idag pågår ett arbete att belysa området samt att stärka det våldpreventiva arbetet. Våld i ungas relationer och trygghetsarbetet för unga sker i och utanför skolan. Arbetet med att stärka tjejer och motverka pojkars våld i form av att arbeta normbrytande och attitydförändrande prioriteras, samt utvecklas. Självklart kan och ska mer göras dock anses det inte möjligt att införa en obligatorisk lektion vilket motionen föreslår. Motionen bör därmed avslås med hänvisning till att arbetet för att stärka tjejer och motverka pojkars våld i form av att arbeta normbrytande och attitydförändrande redan sker.

Tidplaner

Ej tillämpligt.

Anette Madsen
Kommundirektör

Johan Hernman
Stab- och planeringschef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

- Yttrande över motion- feministiskt självförsvar
- Utbildningsnämnden beslut, §116, den 9 december 2020
- Barn- och skolnämnden beslut, § 113, den 7 december 2020
- Motion från Britt-Mari Bardon, Ola Nordstrand, Johannes Folkesson och Jessica Hilwëyn (V) gällande Feministiskt självförsvar

Beslut skickas till

Motionärerna
Barn- och utbildningskontoret
Barn- och skolnämnden
Utbildningsnämnden

NORRTÄLJE KOMMUN

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2020-11-12
Diarienummer: BSN 2020-211

Barn- och utbildningskontoret

Handläggare: Erik Lundin
Titel: Nämndsekreterare
E-post: Erik.lundin@norrtalje.se

Till: barn- och skolnämndens arbetsutskott

Yttrande över motion – Feministiskt självförsvar

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Barn- och skolnämnden har getts tillfälle att yttra sig över en motion från Vänsterpartiet avseende feministiskt självförsvar. Motionärerna önskar att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun. De vill även att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer med inriktning på våld mot kvinnor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun.

Barn- och utbildningskontoret föreslår Kommunfullmäktige att avslå motionen då det inte finns utrymme i Norrtälje kommuns skolverksamheter att införa kurser som ej är läroplansstadgade samt förslag om att värderingsfrågor och maskulinitetsnormer redan idag lyfts som ett led i Norrtälje kommuns systematiska kvalitetsarbete.

Ärendet

Beskrivning

Vänsterpartiet har via Britt-Marie Bardon, Jessica Hilwëyn, Johannes Folkesson och Ola Nordstrand inkommit till Kommunfullmäktige 2019-06-03 en motion att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun samt att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer med inriktning på våld mot kvinnor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun Denna motion har sedan kommit barn- och utbildningskontoret tillhanda 2020-03-10.

Vänsterpartiet grundar i sin motion i att de anser att dagens samhälle inte är jämställt. Då våra liv präglas av normer, värderingar och regler som definierar hur vi ska känna, tänka och uppträda utifrån vårt biologiska kön. Kvinnor och tjejer (samt de som identifierar sig som tjejer eller icke-binära) utsätts systematiskt för olika former av orättvisor och trakasserier. Det kan innebära allt från att en får mindre uppmärksamhet i klassrummet eller lägre lön än sina manliga kollegor till härskartekniker, näthat och sexualiserat våld.

Genom att jobba med maskulinitetsnormer och samtal kring jämställdhet med pojkar så går det enligt Vänsterpartiet att förhindra ovan beskrivna orättvisor och trakasserier.

Vänsterpartiet definierar feministiskt självförsvar enligt nedan:

””Feministiskt självförsvar går ut på att lära sig att sätta värde på sig själv. Framför allt jobbar man med övningar i syfte att öka självförtroendet, ett steg mot att slippa vara rädd. Tjejers ofta invanda sätt att vara till lags, väja undan och göra sig mindre än de är, tränas bort genom diskussioner och övningar. Att lära sig att sträcka på sig och uttrycka självrespekt genom sin röst och sitt kroppsspråk kan räcka för att undvika att utsättas för kränkningar.”[1]

Barn- och utbildningskontoret anser att våld, hot och trakasserier mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som är av största vikt att motverka redan i tidig skolålder. Skollagen och Läroplanerna är tydliga med att skolan ska inom ramen av sitt demokratiska uppdrag arbeta för ett skolklimat där alla barn och elever känner sig trygga och respekterade. Att aktivt motverka kränkande behandling och sexuella trakasserier torde ses som självklart för alla som jobbar inom skolan. Att arbeta för att säkra elevers självkänsla och motverka destruktiva normer är en naturlig del i skolans uppdrag. Ovan beskrivna arbete är också något som ingår i det jämställdhetsperspektiv som finns i kursplaner och ämnesplaner i Norrtälje kommun. Arbetet med att främja självförtroendet och stärka jämställdheten ska genomsyra undervisningen för alla elever och den ska även likvärdig, att då erbjuda flickor, som en utvald grupp utbildning i självförsvar ser inte barn- och utbildningskontoret faller inom skolans uppdrag utan hänvisar där till fristående aktörer alternativt kultur- och fritidsförvaltningen.

Det finns en risk i att missgynna elever om en uppdelning av kön genomförs såsom motionärerna föreslår, om någon av eleverna anser könsuppdelningen i sig som negativ. Om verksamheten skulle skilja sig åt mellan grupperna så företer sig risken om att någon av eleverna upplever en förslut eller ett obehag av att placeras i en viss grupp som stor [2]

Lagkrav

Huvudmannen för en förskola, skola eller annan verksamhet som regleras i skollagen (Skollag 2010:800) är skyldig att se till att det finns ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Kränkande behandling regleras i skollagen och diskriminering i diskrimineringslagen (Diskrimineringslag 2008:567). Vidare anger artikel 2 i FNs konvention om barnets rättigheter (2018:1197) att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. Skolan ska också stötta barnets utveckling och lära barnet om mänskliga rättigheter i enlighet med artikel 29.

Skolförordningen 3 kap. reglerar skolans undervisningstid samt timplaner för respektive ämne.

Koppling till gällande styrdokument

Läroplan för grundskolan (LGR 11)

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Jämställdhetsarbete inom kommuns systematiska kvalitetsarbete ryms inom befintlig ram.

De ekonomiska konsekvenserna av förslaget bedöms inte vara realistiska i förhållande till utfallet. Genom de besparingar som genomförts de senaste åren ligger verksamheten redan nu på minsta möjliga utlägg av lektionerna. Det finns inga marginaler att ta av. Barn- och utbildningskontoret erfar även att verksamheten med all säkerhet att även har stora svårigheter att rekrytera personal till undervisningen. Om förslaget godkänns, och skoldagen förlängs, kommer barn- och utbildningskontoret att behöva se över skolskjutstiderna så att eleverna kan ta sig hem. Skolskjutskostnaderna kommer med all sannolikhet att öka totalt sett.

Förvaltningens analys och slutsatser

Barn- och utbildningskontoret gör bedömningen att den lagstadgade undervisningen inom jämställdhetsfrågor, skolans uppdrag inom samma område samt pågående och kommande arbete

[1] Motion från Vänsterpartiet Norrtälje – Feministiskt självförsvar, 2019-06-03
[2] Regeringens proposition 2007/08:95 – Ett starkare skydd mot diskriminering, s 487

inom området ger goda förutsättningar samt bör ses som tillräcklig för elever att inom Norrtälje kommuns skolverksamheter ska få kunskap, självförtroende och verktyg inom det av Vänsterpartiet efterfrågade områden.

Förslaget att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun är inte förenligt med nuvarande utlagd undervisningstid och beslutade timplaner.
Skolans möjlighet att, inom ramen för sitt uppdrag, även ansvara för andra samhällsvikta frågor är begränsade. Skolan är styrd av nationella mål som igenom det centrala innehållet beskriver i detalj vilket stoff som ska behandlas.
Om vi lägger till förslaget om återkommande och schemalagd undervisning ska genomföras behöver skoldagen förlängas då den undervisningen måste ligga utanför den garanterade undervisningstiden. Då självförsvar inte ingår i kursplanerna finns heller inte med automatik lärare som behärskar den undervisning som eftersträvas. Vi kommer med all säkerhet att även har stora svårigheter att rekrytera personal till undervisningen. I de dokument som styr skolans inre arbete, skollagen och läroplanen, finns det inga direktiv om att självförsvar ska läras ut av skolan. Heller finns det ingen timplan som reglerar feministiskt självförsvar eller självförsvar överhuvudtaget. Det skulle innebära att tid togs från andra ämnen eller att feministiskt självförsvar prioriterades inom ett ämne på bekostnad av annat stoff ur kursplanen. Att det heller inte uttryckligen står i Lgr 11:s kursplan att självförsvar ska läras ut av skolan skulle göra att Västerpartiets förslag bryter mot både läroplanens innehåll och timplanens reglering

Skolan ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor[3]. Det gäller alla barn och elever utan särskiljande av individen på grund av kön eller könstillhörighet.
Om verksamheterna lever upp till detta, och hur de gör det, följs upp genom det systematiska kvalitetsarbetet som alla förskolor och skolor genomför kontinuerligt. Det är en lagstyrd process som vi arbetar mycket aktivt med för att säkerställa att vi följer de nationella styrdokumenten.

I beredningen av detta ärende har Johan Kant, skolchef, Ulla Wredle, kvalitetsutvecklare, Eva Lundebring kvalitetsutvecklare/utredare samt Erik Lundin, nämndsekreterare varit delaktiga.

Tidplaner

Ärendet behandlas i barn- och skolnämndens arbetsutskott 2020-11-23 och vid barn- och skolnämndens sammanträde 2020-12-07.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Johan Kant
Skolchef
Barn- och utbildningskontoret

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen

[3] Läroplanen för grundskolan Lgr11. Skolans uppdrag.

Utbildningsnämnden

§116 Dnr UN 2020-54

Yttrande över motion från Vänsterpartiet gällande Feministiskt självförsvar

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Reservationer

Catarina Wahlgren (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget bifallsyrkande

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden har getts tillfälle att yttra sig över Vänsterpartiets motion om Vänsterpartiets förslag om att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun samt att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer med inriktning på våld mot kvinnor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun. Barn- och utbildningskontoret föreslår Kommunfullmäktige att anse motionen besvarad då utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer idag faller inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Det pågår även ett arbete med att utreda möjligheten att erbjuda självförsvar som idrottsprofil på Rodengymnasiet enligt ett uppdrag lämnat av utbildningsnämnden 2020-03-18 §21.

Beslutsunderlag

Yttrande över motion från Vänsterpartiet avseende feministiskt självförsvar
Motion från V angående feministiskt självförsvar

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Catarina Wahlgren (V) yrkar att motionen bifalles.
Patrik Dahl (C) yrkar bifall på arbetsutskottets förslag om att motionen ska anses besvarad.

Beslutsgång

Utbildningsnämnden

Ordförande Patrik Dahl (C) frågar om utbildningsnämnden kan besluta enligt Catarina Wahlgren (V) bifallsyrkande eller enligt arbetsutskottets förslag och finner att nämnden föreslår Kommunstyrelsen att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och skolnämnden

§133 Dnr BSN 2020-211

Yttrande över motion från Vänsterpartiet gällande feministiskt självförsvar

Beslut

Barn- och skolnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen

Sammanfattning av ärendet

Barn- och skolnämnden har getts tillfälle att yttra sig över en motion från Vänsterpartiet avseende feministiskt självförsvar. Motionärerna önskar att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun. De vill även att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer med inriktning på våld mot kvinnor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun.

Barn- och utbildningskontoret föreslår Kommunfullmäktige att avslå motionen då det inte finns utrymme i Norrtälje kommuns skolverksamheter att införa kurser som ej är läroplansstadgade samt förslag om att värderingsfrågor och maskulinitetsnormer redan idag lyfts som ett led i Norrtälje kommuns systematiska kvalitetsarbete.

Beslutsunderlag

Yttrande över motion från V Feministiskt självförsvar
Motion från V angående feministiskt självförsvar

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Christina Hamnö (V) yrkar att motionen bifalles
Johan Österberg (ROOP) yrkar bifall på arbetsutskottets förslag om avslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Beronius (L) frågar om barn- och skolnämnden kan besluta enligt Christina Hamnös (V) bifallsyrkande eller enligt arbetsutskottets avslagsförslag och finner att nämnden föreslår Kommunstyrelsen att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Till Kommunfullmäktige den 3 Juni 2019

Vänsterpartiet Norrtälje

Motion: Feministiskt självförsvar

Vårt samhälle är inte jämställt. Våra liv präglas av normer, värderingar och regler som definierar hur vi ska känna, tänka och uppträda utifrån vårt biologiska kön.
Kvinnor och tjejer (samt de som identifierar sig som tjejer eller icke-binära) utsätts systematiskt för olika former av orättvisor och trakasserier. Det kan innebära allt från att en får mindre uppmärksamhet i klassrummet eller lägre lön än sina manliga kollegor till härskartekniker, näthat och sexualiserat våld.

Den struktur som möjliggör detta är grundad i patriarkatet, den kvinnoförtryckande könsmaktsordning som berövar kvinnor och icke binära grundläggande mänskliga rättigheter, och därför är det minst lika viktigt i att förändra de kulturella normer som möjliggör patriarkatet. Att jobba med maskulinitetsnormer och samtal kring jämställdhet är viktigt för att människor inte ska värdera kvinnor lägre än män. Därför är det minst lika viktigt att jobba med pojkar (samt de som identifierar sig som pojkar eller icke-binära) och de destruktiva maskulinitetsnormer som påverkar alla barn från tidig ålder på olika sätt.
För att förändra detta måste maktförhållandet mellan könen ändras och tjejers ställning drastiskt uppvärderas. Ett sätt att påverka detta är att lära sig feministiskt självförsvar.

Feministiskt självförsvar går ut på att lära sig att sätta värde på sig själv. Framför allt jobbar man med övningar i syfte att öka självförtroendet, ett steg mot att slippa vara rädd. Tjejers ofta invanda sätt att vara till lags, väja undan och göra sig mindre än de är, tränas bort genom diskussioner och övningar. Att lära sig att sträcka på sig och uttrycka självrespekt genom sin röst och sitt kroppsspråk kan räcka för att undvika att utsättas för kränkningar.

Vänsterpartiet föreslår:

att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun.

att workshops och utbildning i attityd, värderingsfrågor och maskulinitetsnormer med inriktning på våld mot kvinnor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar i högstadiet och gymnasieskolan Norrtälje kommun.

Britt-Mari Bardon (V)
Ola Nordstrand (V)
Johannes Folkesson (V)
Jessica Hilwëyn (V)